

# Notă explicativă nr 4.9 – Impactul potențial, Cultură și patrimoniu

## Cuprins:

<b>1. Evaluarea impactului modificării cadrului legal relevant asupra Proiectului și/sau asupra Raportului EIM.....</b>	<b>86</b>
<b>2. Actualizări la Capitolul 4.9 –vol 6 – „Cultură și Patrimoniu” – Studiu de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural .....</b>	<b>87</b>
2.1. Introducere .....	87
2.2. Metodologia de cercetare a patrimoniului cultural.....	87
2.3. Finanțare și conformare legislativă .....	88
2.4. Metodologia de cercetare .....	88
2.5. Rezultate.....	88
2.6. Concluzii .....	88
2.7. Bibliografie .....	89
<b>3. Actualizări la Capitolul 4.9 – Condiții culturale și etnice, patrimoniul cultural.....</b>	<b>89</b>
3.1. Introducere .....	89
3.2. Studiu de condiții inițiale .....	89
3.3. Evaluarea impactului.....	89
3.4. Măsuri de minimizare.....	89
3.5. Cadrul legislativ și recomandări internaționale acceptate .....	89
3.6. Referințe bibliografice.....	89
3.7. Fotografii (Ilustrația 4.9.1).....	90
<b>4. Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Partea a III-a. Plan de management pentru patrimoniul cultural.....</b>	<b>90</b>
4.1. Introducere .....	90
4.2. Considerații asupra sistemului de management de mediu și social.....	90
4.3. Recomandări internaționale și cadrul legislativ .....	90
4.4. Politica RMGC referitoare la managementul patrimoniului cultural .....	90
4.5. Măsuri de management referitoare la patrimoniul cultural .....	90
4.6. Referințe bibliografice.....	90
<b>5. Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Partea I - Plan de management pentru Patrimoniul Arheologic din zona Roșia Montană.....</b>	<b>90</b>
5.1. Introducere .....	90
5.2. Descrierea siturilor arheologice din zona Roșia Montană.....	90
5.3. Evaluare și obiective .....	91
5.4. Managementul siturilor arheologice.....	91
5.5. Bibliografie .....	91
5.6. Anexe de specialitate.....	91
<b>6. Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Partea a II-a. Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană.....</b>	<b>91</b>
6.1. Descrierea monumentelor istorice și a zonelor protejate .....	91

6.2.	Evaluare și obiective .....	91
6.3.	Managementul monumentelor istorice și al zonelor protejate .....	91
6.4.	Bibliografie .....	92
<b>7.</b>	<b>Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Documentații anexe în urma consultărilor publice – volumul 48 – Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia .....</b>	<b>92</b>
7.1.	Cadru legislativ .....	92
7.2.	Patrimoniu .....	92
7.3.	Perspective de punere în valoare a patrimoniului cultural al Roșiei Montane .....	92
7.4.	Îndeplinirea de către investitor a obligațiilor legale în domeniul patrimoniului cultural.....	92
7.5.	Alte probleme specifice.....	92
<b>8.</b>	<b>Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Documentații anexe în urma consultărilor publice – volumul 49 - Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic.....</b>	<b>93</b>
<b>9.</b>	<b>Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Documentații anexe în urma consultărilor publice – volumul 50 – Rezumat al planurilor de management al patrimoniului cultural .....</b>	<b>93</b>
9.1.	Introducere .....	93
9.2.	Rezumat introductiv: planurile de management pentru patrimoniul cultural.....	93
9.3.	Plan de management pentru patrimoniul arheologic din Roșia Montană.....	93
9.4.	Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană.....	93
9.5.	Plan de management pentru patrimoniul cultural.....	93
9.6.	Concluzii .....	93
9.7.	Abrevieri și acronime .....	93

---

**Data**

**Autor**

**25 Octombrie 2010**

**Marilena Pătrașcu**

**Muzeul National de Istorie a Romaniei**

## Conținut detaliat:

### 1. Evaluarea impactului modificării cadrului legal relevant asupra Proiectului și/sau asupra Raportului EIM

Cadrul legal aplicabil cu privire la protecția patrimoniului cultural a făcut obiectul unor completări și modificări de la data prezentării Raportului EIM și până în prezent. Noile prevederi legale ce au fost adoptate au venit să completeze sau să detalieze principiile stabilite deja de actele normative avute în vedere cu ocazia redactării Raportului EIM, asigurându-se corelarea acestora cu alte dispoziții legale aplicabile cu privire la protecția mediului.

Concluziile Raportului EIM referitoare la măsurile propuse a fi aplicate pentru a se asigura protejarea patrimoniului cultural identificat în zona de influență a Proiectului au fost formulate avându-se în vedere atât principiile și recomandările cuprinse în convenții și tratate internaționale la care România era parte, sau care stabileau măsuri și standarde aplicabile în materia protejării patrimoniului, cât și prevederile legale naționale. Întrucât măsurile de protejare a patrimoniului cultural, propuse de Titular în vederea implementării Proiectului, care au fost analizate în cuprinsul Raportului EIM fuseseră formulate avându-se în vedere principiile și recomandările cuprinse în Recomandările UNESCO asupra principiilor internaționale aplicabile cercetărilor arheologice (1956), Convenția Națiunilor Unite referitoare la Protejarea Patrimoniului Mondial Cultural și Național (1972), Carta de la Veneția privind conservarea și restaurarea monumentelor și siturilor (1966), Carta europeană a patrimoniului arhitectural al Europei (1975), Convenția asupra protejării patrimoniului arhitectural al Europei (Convenția de la Granada 1985), Convenția de la Valetta (1992) privind protejarea patrimoniului arheologic și în Convenția europeană a peisajului, adoptată la Florența în anul 2000, acestea își păstrează în continuare aplicabilitatea.

În ceea ce privește dispozițiile legale naționale, cele mai importante modificări aduse cadrului legal avut în vedere la data redactării Raportului EIM sunt cele cuprinse în Legea nr. 258/2006 privind modificarea Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, în Legea nr. 259/2006 pentru modificarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice și în Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2260/2008 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, care a abrogat Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2682/2003.

Modificările aduse Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național – în special prin Legea nr. 258/2006, dar și prin actele normative adoptate ulterior (Ordonanța Guvernului nr. 13/2007 pentru completarea art. 5 din Ordonanța Guvernului nr. 43/2000 și Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional) – au subliniat măsurile necesar a fi adoptate pentru protejarea patrimoniului arheologic și au redefinit atribuțiile autorităților competente.

În vederea corelării dispozițiilor legale referitoare la protecția mediului cu cele privind protejarea patrimoniului arheologic, prin Legea nr. 258/2006 s-a prevăzut că cercetările arheologice prealabile sunt obligatorii în toate cazurile de emiteră a acordurilor de mediu pentru zone cu patrimoniu arheologic, titularii investițiilor preconizate a fi efectuate în zonele respective fiind obligați să suporte costurile acestor cercetări. De asemenea, s-a instituit în sarcina titularilor investițiilor obligația de a include în studiile de fezabilitate și în proiectele tehnice aferente proiectelor de investiții sumele necesare pentru efectuarea cercetărilor preventive și supravegherii arheologice și, după caz, pentru protejarea patrimoniului arheologic sau pentru descărcarea de sarcină arheologică a zonelor afectate de lucrări.

Prin Legea nr. 258/2006, a mai fost clarificată și definiția cercetărilor preventive și s-a introdus noțiunea de „cercetare arheologică sistematică”, stabilindu-se și un regim mai strict de supraveghere a cercetărilor și obligații clare de raportare a descoperirilor arheologice. De asemenea, au fost detaliate competențele Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, ale serviciilor deconcentrate ale acestuia, precum și ale Comisiei Naționale de Arheologie, în special în ceea ce privește emiterea avizelor pentru acordurile de mediu, pentru autorizațiile de construire în zonele cu patrimoniu arheologic sau cu privire la emiterea certificatelor de descărcare de sarcină arheologică. În plus, au fost prevăzute sancțiuni mai aspre pentru nerespectarea regimului de protecție instituit cu privire la zonele cu patrimoniu arheologic.

Modificările aduse cadrului legal prin actele normative ce au completat dispozițiile Legii nr. 422/2001 au vizat, în primul rând, modificarea și clarificarea unora dintre atribuțiile autorităților competente și au reglementat noi principii de protejare a monumentelor istorice. Avizul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național este obligatoriu pentru efectuarea oricăror intervenții asupra construcțiilor clasate ca monumente istorice. Aceste

modificări aduse cadrului legal nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor Raportului EIM, Titularul fiind obligat să respecte toate obligațiile ce revin proprietarilor, sau titularilor oricăror drepturi de folosință cu privire la imobile clasate ca monumente istorice și să obțină toate avizele și autorizațiile prevăzute de lege pentru a efectua orice intervenție asupra acestor monumente.

Apreciem că modificarea cadrului legal aplicabil cu privire la protecția patrimoniului arheologic nu este de natură să modifice concluziile Raportului EIM, întrucât Titularul a definit deja planul de măsuri necesar a fi adoptate pentru protejarea patrimoniului cultural din zona de influență a Proiectului, inclusiv în ceea ce privește alocarea unor fonduri pentru efectuarea de cercetări arheologice preventive (în cazul Orlea) sau sistematice (în cazul Carpeni). Astfel, așa cum rezultă și din cuprinsul Capitolului 4.9 din Raportul EIM, Titularul a efectuat cercetări arheologice în zonele cu patrimoniu arheologic reperat și a elaborat și planuri de continuare a acestor cercetări, în funcție de fazele de implementare a Proiectului. Amintim aici doar zonele Șulei-Tăul Anghel, zona Țarina-Jig-Văidoaia, zona Pârâul Porcului-Tăul Secuilor, zona Tăul Corna, Valea Cornei, zona Gura Roșiei-Piatra Albă, zona Valea Nanului-Hăbad-Hop-Găuri-Carpeni-Tăul Țapului-Seliște, Cetate, zone în care s-au încheiat cercetările arheologice, fiind de altfel emise și certificate de descărcare de sarcină arheologică (1320/2001, 1231/2002, 03/2004, 63/2004, 64/2004, 65/2004, 66/2004, 67/2004, 15/2006, 486/2008). După data prezentării Raportului EIM, Titularul a finalizat cercetarea arheologică cu privire la masivul Cârnic (relevarea topografică de detaliu, modelul digital 3D al rețelelor miniere de epocă antică, studiile interdisciplinare complementare – palinologie, dendrocronologie și datare absolută, iluminatul în perioada antică etc.) și a înaintat raportul de cercetare autorităților competente, în vederea adoptării măsurilor necesare.

Cercetări arheologice prealabile au fost efectuate, până la data depunerii Raportului EIM, și în zona Orlea, în care implementarea Proiectului urmează a fi făcută, conform planului prezentat de Titular, după expirarea primilor nouă (9) ani de exploatare în zonele Cârnic și Cetate. Astfel, cum rezultă din planul de măsuri cuprins în Raportul EIA, Titularul a prevăzut fondurile necesare pentru efectuarea unor cercetări și a supravegherii arheologice în această zonă, ce urmează a fi efectuate după autorizarea Proiectului, urmând ca implementarea în această zonă a lucrărilor avute în vedere de Proiect să se efectueze în funcție de concluziile rapoartelor de cercetare arheologică, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile.

Având în vedere aceste măsuri analizate în cuprinsul Raportului EIM, considerăm că modificările aduse cadrului legal aplicabil cu privire la protecția patrimoniului arheologic nu fac necesară reanalizarea concluziilor Raportului EIM.

Nici completarea cadrului legal aplicabil cu privire la protejarea monumentelor istorice și a patrimoniului cultural mobil nu este de natură să conducă la reanalizarea concluziilor cuprinse în Raportul EIM. Măsurile de protecție prevăzute a fi luate de Titular cu privire la monumentele istorice aflate în zona Proiectului vor fi aplicate cu respectarea noilor dispoziții legale, pe baza avizelor emise de autoritățile competente la data la care se va solicita emiterea autorizațiilor de executare a lucrărilor de restaurare și conservare respective. De asemenea, Titularul va respecta obligațiile ce îi revin în vederea asigurării protecției patrimoniului cultural mobil, instituite prin Legea nr. 182/2000, astfel cum a fost modificată.

## **2. Actualizări la Capitolul 4.9 –vol 6 – „Cultură și Patrimoniu” – Studiu de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural**

### **2.1. Introducere**

Lista indicativă a siturilor protejate UNESCO din România a suferit completări de la data depunerii documentului și până în prezent, prin înscrierea unor noi situri de pe teritoriul României.

Dupa intrarea României în Uniunea Europeană, zona Munților Apuseni ce cuprinde și localitatea Roșia Montană nu mai este cuprinsă în lista zonelor defavorizate așa cum a fost enunțată în Raportul EIM. În luna mai 2006, Minvest – filiala Roșiamin și-a încetat în totalitate activitatea, din cauza nerentabilității comerciale și a imposibilității de a respecta standardele de protecție a mediului. Foștii angajați ai Minvest – filiala Roșiamin au primit salarii compensatorii pentru un an de zile, în prezent marea majoritate a acestora nu mai primesc nici măcar ajutorul de șomaj, iar perimetrele industriale aferente fostei exploatare Roșiamin sunt și în prezent neecologizate.

Aceste evoluții survenite de la data depunerii Raportului EIM și până în prezent nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor Raportului EIM cuprinse în acest capitol.

### **2.2. Metodologia de cercetare a patrimoniului cultural**

În cadrul cercetărilor arheologice desfășurate în perioada 2005-2006 în subteran, în baza principiilor de parteneriat dintre instituțiile organizatoare ale cercetării arheologice din România și specialiștii în arheologie

minieră de la Toulouse, din echipa de cercetare arheologică a subteranului a făcut parte și un specialist de la Muzeul Național de Istorie a României.

Având în vedere întârzierile survenite în procedura de evaluare a Raportului EIM, ceea ce a condus la reducerea volumului de activitate desfășurat de Titular, expoziția româno-franceză referitoare la diseminarea rezultatelor cercetărilor arheologice de la Roșia Montană s-a decalat corespunzător, urmând a fi organizată în viitor.

În anul 2006, au fost efectuate cercetări arheologice preventive pe sectoarele de suprafața Țarină și Pârâul Porcului, cu un efectiv de 120 muncitori și 30 specialiști, precum și în sectorul subteran Păru Carpeni-Orlea, iar în anul 2007 s-au făcut cercetări arheologice preventive în perimetrul Orlea, în vedea completării documentației de diagnoză.

Echipa de asistență/suport logistic în subteran a fost formată din 23 de mineri din Roșia Montană și a activat fără întreruperi din 2002 și până în februarie 2008 când, din cauza suspendării evaluării Raportului EIM, Titularul a fost obligat să efectueze concedieri colective. În prezent, s-au reluat lucrările de întreținere a susținerilor de lemn din subteran, aceste lucrări fiind efectuate de o echipă formată din 12 mineri localnici.

Datorită complexității situației/stării patrimoniului construit, echipa de cercetare a patrimoniului construit, urbanism și restaurare a fost completată cu specialiști din cadrul ASAR GRUP, GENERAL GAME, GRUP CORINT, BLIPS și KAMOS. Pentru viitor, se are însă în vedere punerea în practică a unui program de restaurare multianual care să atragă cele mai importante resurse umane specializate la nivel național și internațional și să implice și localnicii, atât la nivel tehnic (prin programe profesionale de pregătire), cât și în ceea ce privește întreținerea și valorizarea turistică a acestor bunuri de patrimoniu cultural, împreună cu componenta industrială a sitului.

Toate aceste completări survenite de la data depunerii Raportului EIM și până în prezent nu conduc la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **2.3. Finanțare și conformare legislativă**

Analiza modificărilor intervenite cu privire la cadrul legal s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative, arătându-se faptul că acestea nu conduc la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **2.4. Metodologia de cercetare**

Având în vedere întârzierile din procesul de evaluare a Raportului EIM, cercetările arheologice preventive programate a fi desfășurate de Titular au fost decalate în consecință, urmând a fi reluate în paralel cu procedura de avizare a Proiectului.

În anul 2006, s-au efectuat cercetări arheologice preventive pe sectoarele Țarina și Pârâul Porcului, precum și în sectorul subteran Păru Carpeni-Orlea, iar în anul 2007 s-au făcut cercetări arheologice preventive în perimetrul Orlea în vedea completării documentației de diagnoză.

De la data depunerii Raportului EIM și până în prezent, Titularul a mai susținut financiar publicarea volumelor „Anthropos II” și „Alburnus Maior III”, referitoare la repere de istorie economică a Roșiei Montane din perioada interbelică, precum și catalogul inventarului funerar din necropola de incinerare romană de la Tăul Cornei.

Toate aceste evoluții survenite de la data depunerii Raportului EIM și până în prezent nu conduc la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **2.5. Rezultate**

De la data depunerii Raportului EIM și până în prezent, Titularul a continuat procedura de achiziție a proprietăților din zona de influență a Proiectului. Printre imobilele achiziționate până la această dată de către RMGC, se numără 28 clădiri monument istoric, dintre care 25 sunt situate în zona protejată Centru Istoric și 3 clădiri se află în perimetrul industrial al Proiectului. Aceste case au intrat într-un program de întreținere conform obligațiilor legale, iar pentru unele dintre ele s-au început proiectele de restaurare.

Ca urmare a procesului de negociere cu privire la retrocedarea proprietăților, desfășurat între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Greco-Catolică, casa parohială a Bisericii Ortodoxe (nr. 137, monument istoric) din Roșia Montană a trecut între timp în proprietatea Bisericii Greco-Catolice, fără însă ca statutul său de monument istoric sau folosința să fie modificate.

Toate aceste evoluții survenite de la data depunerii Raportului EIM și până în prezent nu conduc la modificarea concluziilor Raportului EIM cuprinse în acest capitol.

### **2.6. Concluzii**

Activitățile desfășurate după data prezentării Raportului EIM cu privire la întreținerea zonelor protejate, restaurare/conservare, elaborarea unor documente urbanistice sau strategice nu sunt de natură a conduce la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

## **2.7. Bibliografie**

Activitățile desfășurate după prezentarea Raportului EIM (ex.: întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură a conduce la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

## **3. Actualizări la Capitolul 4.9 – Condiții culturale și etnice, patrimoniul cultural**

### **3.1. Introducere**

Analiza modificărilor cadrului legal s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative și s-a arătat faptul că acestea nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **3.2. Studiu de condiții inițiale**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (întreținerea zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să modifice concluziile acestui capitol din Raportul EIM.

### **3.3. Evaluarea impactului**

După data depunerii Raportului EIM, Titularul a finalizat cercetarea arheologică cu privire la masivul Cârnic (relevarea topografică de detaliu, modelul digital 3D al rețelelor miniere de epocă antică, studiile interdisciplinare complementare – palinologie, dendrocronologie și datare absolută, iluminatul în perioada antică etc.) și a înaintat raportul de cercetare autorităților competente, în vederea obținerii unui nou certificat de descărcare de sarcină arheologică pentru zona Cârnic-subteran.

Având în vedere întârzierile din procedura de evaluare a Raportului EIM, cercetările arheologice preventive programate pentru zona Orlea s-au decalat în consecință, urmând a fi reluate în paralel cu procedura de avizare a Proiectului. Durata acestor cercetări va fi agreată împreună cu autoritățile competente.

Toate aceste evoluții survenite de la data depunerii Raportului EIM și până în prezent nu aduc modificări concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **3.4. Măsuri de minimizare**

De la data depunerii Raportului EIM și până în prezent, Titularul a continuat procedura de achiziție a proprietăților din zona de influență a Proiectului, astfel că în momentul de față RMGC deține un număr de 28 clădiri monument istoric, dintre care 25 sunt situate în zona protejată Centru Istoric și 3 clădiri în perimetrul industrial al Proiectului. Aceste case au intrat într-un program de întreținere conform obligațiilor legale, iar pentru unele dintre ele s-au început proiectele de restaurare.

Având în vedere întârzierile din procesul de evaluare a Raportului EIM, cercetările arheologice preventive programate au fost decalate, urmând a fi reluate în paralel cu procedura de autorizare a Proiectului. Durata acestor cercetări va fi agreată împreună cu autoritățile competente.

Având în vedere întârzierile din procesul de evaluare a Raportului EIM, planul editorial al seriei Alburnus Maior s-a decalat, urmând să fie reluat în paralel cu activitățile de autorizare a Proiectului.

Toate aceste completări survenite după data depunerii Raportului EIM nu aduc modificări concluziilor capitolului.

### **3.5. Cadrul legislativ și recomandări internaționale acceptate**

Analiza modificărilor cadrului legal, intervenite după data depunerii Raportului EIM, s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative și s-a arătat faptul că acestea nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

Elaborarea Planului Urbanistic Zonal (PUZ-CP) pentru Zona Centrală Istorică Protejată Roșia Montană a fost finalizat, prezentat publicului interesat și este în proces de avizare.

Toate aceste completări survenite de la data depunerii Raportului EIM și până în prezent nu conduc la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **3.6. Referințe bibliografice**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (ex.: întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **3.7. Fotografii (Ilustrația 4.9.1)**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (ex.: întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

## **4. Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Partea a III-a. Plan de management pentru patrimoniul cultural**

### **4.1. Introducere**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (ex.: întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **4.2. Considerații asupra sistemului de management de mediu și social**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (ex.: întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **4.3. Recomandări internaționale și cadrul legislativ**

Analiza modificărilor cadrului legal, intervenite după data depunerii Raportului EIM, s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative și s-a arătat faptul că acestea nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **4.4. Politica RMGC referitoare la managementul patrimoniului cultural**

Având în vedere întârzierile din procesul de evaluare a Raportului EIM, precum și normele de conservare a obiectelor de lemn descoperite în subteran, specialiștii au hotărât continuarea depozitării artefactelor descoperite în sectorul subteran Păru Carpeni în același mediu ambient, într-o cameră închisă după ce s-au luat toate măsurile specifice de conservare primară.

Aceste evoluții survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **4.5. Măsuri de management referitoare la patrimoniul cultural**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (ex.: întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **4.6. Referințe bibliografice**

Analiza modificărilor cadrului legal, intervenite după data depunerii Raportului EIM, s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative și s-a arătat faptul că acestea nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

## **5. Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Partea I. Plan de management pentru Patrimoniul Arheologic din zona Roșia Montană**

### **5.1. Introducere**

Analiza modificărilor cadrului legal, intervenite după data depunerii Raportului EIM, s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative și s-a arătat că acestea nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **5.2. Descrierea siturilor arheologice din zona Roșia Montană**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (ex.: întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **5.3. Evaluare și obiective**

Având în vedere întârzierile din procesul de evaluare a Raportului EIM, cercetările arheologice programate pentru masivul Orlea au fost decalate, urmând a fi reluate în paralel cu procedura de autorizare a Proiectului. Durata acestor cercetări va fi agreată împreună cu autoritățile competente.

Cheltuielile suportate de către Titular pentru activitățile de cercetare și măsurile de conservare a patrimoniului cultural, care au fost luate după data depunerii Raportului EIA, se ridică la peste 11 milioane USD, față de 9 milioane USD în anul 2006.

Aceste completări survenite de la data depunerii Raportului EIM și până în prezent nu aduc modificări concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **5.4. Managementul siturilor arheologice**

Având în vedere întârzierile survenite în procesul de evaluare a Raportului EIM, alocarea costurilor din 2006 se păstrează și se completează cu sume suplimentare, dar se decalază, urmând să devină activă în paralel cu progresele înregistrate în procedura de avizare a RMP și inițierea programelor și proiectelor aferente.

Aceste modificări survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **5.5. Bibliografie**

Analiza modificărilor cadrului legal, intervenite după data depunerii Raportului EIM, s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative și s-a arătat faptul că acestea nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **5.6. Anexe de specialitate**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (ex.: întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM

## **6. Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Partea a II-a. Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană**

### **6.1. Descrierea monumentelor istorice și a zonelor protejate**

Analiza modificărilor cadrului legal, intervenite după data depunerii Raportului EIM, s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative și s-a arătat faptul că acestea nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

De la data depunerii Raportului EIM și până în prezent, Titularul a continuat procedura de achiziție a proprietăților din zona de influență a Proiectului. Dintre imobilele achiziționate de RMGC, un număr de 28 clădiri sunt clasate ca monument istoric, dintre care 25 sunt situate în zona protejată Centru Istoric al comunei Roșia Montană și 3 clădiri se află în perimetrul industrial al Proiectului. Aceste case au intrat într-un program de întreținere conform obligațiilor legale, iar pentru unele dintre ele s-au început proiectele de restaurare. Toate aceste evoluții survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **6.2. Evaluare și obiective**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (ex.: întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **6.3. Managementul monumentelor istorice și al zonelor protejate**

Având în vedere întârzierile din procesul de evaluare a Raportului EIM, cercetările arheologice preventive programate pentru masivul Orlea au fost decalate, urmând a fi reluate în paralel cu procedura de avizare a Proiectului. Durata acestor cercetări va fi agreată împreună cu autoritățile competente.

Planul Urbanistic Zonal (PUZ-CP) pentru Zona Centrală Istorică Protejată Roșia Montană a fost finalizat, prezentat publicului interesat și este în proces de avizare.

Având în vedere întârzierile survenite în procesul de evaluare a Raportului EIM, alocarea costurilor din 2006 se păstrează și se completează cu sume suplimentare, dar se decalază, urmând să devină activă în paralel cu progresele înregistrate în procedura de avizare a RMP și inițierea programelor și proiectelor aferente cu privire la monumente istorice și zonele protejate.



Aceste evoluții survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

#### **6.4. Bibliografie**

Analiza modificărilor cadrului legal, intervenite după data depunerii Raportului EIM, s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative și s-a arătat faptul că acestea nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **7. Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Documentații anexe în urma consultărilor publice – volumul 48 – Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia**

#### **7.1. Cadru legislativ**

Analiza modificărilor cadrului legal, intervenite după data depunerii Raportului EIM, s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative și s-a arătat faptul că acestea nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

Având în vedere întârzierile din procedura de evaluare a Raportului EIM, cercetările arheologice preventive programate pentru masivul Orlea au fost decalate, urmând a fi reluate în paralel cu procedura de avizare a Proiectului. Durata acestor cercetări va fi agreată împreună cu autoritățile competente.

Aceste completări survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

#### **7.2. Patrimoniu**

Având în vedere întârzierile din procedura de evaluare a Raportului EIM, cercetările arheologice preventive programate pentru masivul Orlea au fost decalate, urmând a fi reluate în paralel cu procedura de avizare a Proiectului. Durata acestor cercetări va fi agreată împreună cu autoritățile competente.

Conform documentelor asumate de către Titular, supravegherea arheologică a lucrărilor generate de Proiect va fi asigurată pe toată durata de viață a Proiectului, prin implementarea Protocolului privind descoperirile întâmplătoare.

Aceste completări survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

#### **7.3. Perspective de punere în valoare a patrimoniului cultural al Roșiei Montane**

Având în vedere întârzierile survenite în procesul de evaluare a Raportului EIM, alocarea costurilor din 2006 se păstrează și se completează cu sume suplimentare, dar se decalază, urmând să devină activă în paralel cu progresele înregistrate în procedura de avizare a RMP și inițierea programelor și proiectelor aferente.

Astfel, din cauza întârzierilor survenite în procedura de evaluare a Raportului EIM, bugetul costurilor de cercetare, restaurare și punere în valoare a patrimoniului cultural a fost suplimentat de la 25.701.500 USD la peste 35.000.000 USD.

De la data depunerii Raportului EIM și până în prezent, Titularul de proiect a continuat procedura de achiziție a proprietăților din zona de influență a Proiectului, astfel că la această dată RMGC deține un număr de 28 clădiri monument istoric, dintre care 25 sunt situate în zona protejată Centru Istoric și 3 în perimetrul industrial al Proiectului.

Toate aceste evoluții survenite de la data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

#### **7.4. Îndeplinirea de către investitor a obligațiilor legale în domeniul patrimoniului cultural**

De la data depunerii Raportului EIM și până în prezent, Titularul a continuat procedura de achiziție a proprietăților din zona de influență a Proiectului, astfel că în momentul de față RMGC deține un număr de 28 clădiri monument istoric, dintre care 25 sunt situate în zona protejată Centru Istoric și 3 în perimetrul industrial al Proiectului. Aceste case au intrat într-un program de intretinere conform obligațiilor legale, iar pentru unele dintre ele s-au început proiectele de restaurare.

Aceste modificări survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

#### **7.5. Alte probleme specifice**

Din cauza întârzierilor survenite în procedura de evaluare a Raportului EIM, bugetul costurilor de cercetare, restaurare și punere în valoare a patrimoniului cultural a fost suplimentat de la 25.701.500 USD la peste 35.000.000 USD.

Aceste completări survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

## **8. Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Documentații anexe în urma consultărilor publice – volumul 49 – Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

## **9. Actualizări la Capitolul 4.9 – „Cultură și Patrimoniu” – Documentații anexe în urma consultărilor publice – volumul 50 – Rezumat al planurilor de management ale patrimoniului cultural**

### **9.1. Introducere**

Activitățile desfășurate de Titular după data depunerii Raportului EIM (întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor din acest capitol al Raportului EIM.

### **9.2. Rezumat introductiv: planurile de management pentru patrimoniul cultural**

Analiza modificărilor cadrului legal de la data depunerii Raportului EIM și până în prezent s-a făcut chiar la începutul prezentei note explicative și s-a arătat faptul că acestea nu conduc la modificarea concluziilor cuprinse în acest capitol din Raportul EIM.

### **9.3. Plan de management pentru patrimoniul arheologic din Roșia Montană**

Având în vedere întârzierile survenite în procesul de evaluare a Raportului EIM, alocarea costurilor din 2006 se păstrează și se completează cu sume suplimentare, dar se decalează, urmând să devină activă în paralel cu progresele înregistrate în procedura de avizare a RMP și inițierea programelor și proiectelor aferente. Aceste evoluții survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **9.4. Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană**

Având în vedere întârzierile survenite în procesul de evaluare a Raportului EIM, alocarea costurilor din 2006 se păstrează și se completează cu sume suplimentare, dar se decalează, urmând să devină activă în paralel cu progresele înregistrate în procedura de avizare a RMP și inițierea programelor și proiectelor aferente. Aceste evoluții survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor din acest capitol al Raportului EIM.

### **9.5. Planul de management pentru patrimoniul cultural**

Planul Urbanistic Zonal (PUZ-CP) pentru Zona Centrală Istorică Protejată Roșia Montană a fost finalizat, prezentat publicului interesat și este în proces de avizare. Aceste evoluții survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor acestui capitol din Raportul EIM.

### **9.6. Concluzii**

Având în vedere întârzierile survenite în procesul de evaluare a Raportului EIM, alocarea costurilor din 2006 se păstrează și se completează cu sume suplimentare, dar se decalează, urmând să devină activă în paralel cu progresele înregistrate în procedura de avizare a RMP și inițierea programelor și proiectelor aferente. Toate aceste completări survenite după data depunerii Raportului EIM nu conduc la modificarea concluziilor din acest capitol al Raportului EIM.

### **9.7. Abrevieri și acronime**

Activitățile desfășurate de Titular după depunerea Raportului EIM (ex.: întreținere a zonelor protejate, restaurare/conservare, dezvoltare de documente urbanistice sau strategice) nu sunt de natură să conducă la modificarea concluziilor capitolului din Raportul EIM.